

Az új Duna-híd, amely összeköti Révfalut Győrrel.

Ha valaki egyszer megírná a magyar városok galériáját, a legszebb és a leghálásabb írói feladatot végezné el. A magyar vidéknek annyi kincse és értéke van, hogy Budapest, a főváros, mindnyájunk elkapott és dédelgetett kedvence, nem is sejtí. A főváros, a maga szépségétől, nagyságától, gazdagságától elszédülve, alig vesz tudomást a vidéki empóriumokról, amelyek pedig gyakran szerves összefüggésben vannak Budapest életével, hiszen a vidéki városok, mint valami élő váröv veszik körül Magyarországot szívet, s amíg a kultúra fényét ettől kapják, maguk földrajzi, gazdasági és forgalmi elhelyezkedésükkel mintegy kapui a világvárosi arányokban szétterpeszkedő házrengetegnek. A többi vidéki város közül is kiemelkedik fekvésével, kulturális és történelmi múltjával, nagy iparával és vasuti gőcpontjával Győr, Budapestnek nyugat felől a legfontosabb kapuja, ahol, mikor lihegve megáll a nemzetközi vonatok mozdonya, a nyugati világvárosok és nagy birodalmak üzenetét lihegi a várakozó főváros felé.

Győr a Duna, Rába és Rábca ta-

lálkozásánál, az áldott Kis-Alföld szélén terül el, mint a Dunántúl egyik leggazdagabb városa. Nevében és köveiben régi századok emlékei élnek. Nem hiába ma is a Nyugatot és Keletet összekötő or-

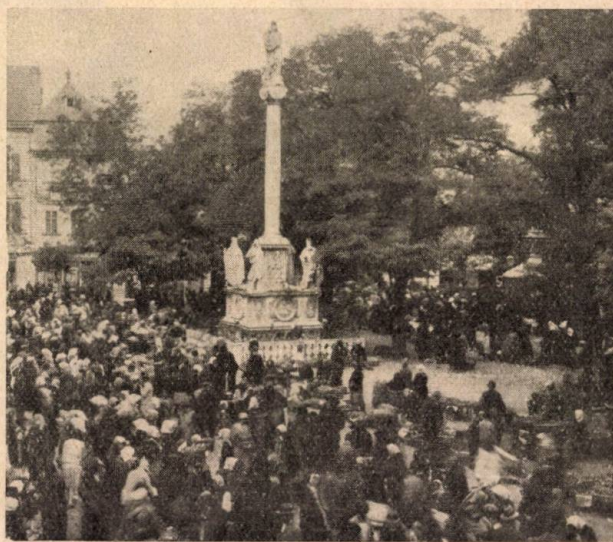
Szauter Ferenc dr., Győr új polgármestere.

szág- és vasutak egyik legfőbb találkozója, régente is a népvándorlás útjainak fontos állomása volt. Kelta törzsek tanyáztak a mai város helyén, amikor jött Róma, a

nagy hódító és nagy építő, s a panóniai hadi és kereskedelmi utakat mind az akkori Győr, Arrabona falain keresztül vezette. S mikor Ázsia egymás után lökte ki méhéből az új népeket, s azok a nagy történelmi hullámverésben nyomultak nyugatra s kikezdtek a világ legnagyobb birodalmának végvárosait, még ez a nagy történelmi mozgás sem tudta elseperni a folyók és rétek természetes találkozását, s míg Nagy Károly kalapácsa össze nem zúzta a hatalmas avar-gyűrűket, Győr helyén is ilyen gyűrű terpeszkedett s állítólag a város mai neve is innen származik. S természetes, hogy amikor a népvándorlás utolsó hulláma magával hozta a lovas magyarokat is, a föld-, a fű-, a folyó-szerető nép is megállt a három folyó találkozásánál, s az államalkotó Szent István első tíz püspöksége között már ott van az episcopus Jaurinensis, a győri püspök is, hatalmas uradalmakkal és nagy tekintéllyel, úgy hogy nem egy győri püspök vilt a későbbi századokban fontos szerepet királyaink mellett az államkormányzásban, s a győri püspökség gyakran volt az utolsóelőtti

Karmelita-templom.

Széchenyi-tér.

Megyeház-utcai részletek Győrben.

állomás az esztergomi érsekség felé.

Győr város életében egészen a legújabb időkig két vár: a püspökvár és a stratégiai értelemben szereplő város és vár vitte a vezető szerepet. Míg a püspökvárból a keresztény kultúra terjesztette a maga fényét a Kis-Alföld szélén, a katonai vár ismét a népek országútjának döntő szerepű tényezője volt. A magyar belviszályokban, a török hódoltság idején, a szabadságharcok alatt Győr várának nevét gyakran jegyezték fel a krónikás, sőt Buda eleste után a keresztény kultúra legszélső végvárává lépett elő, falain törtek meg a török hódító hullámok, s Bécs kapujának tekintették. A kuruc-labanc csatározások idején is ott szerepelt sokszor, hol az egyik, hol a másik fél stratégiai számvetéseiben, a magyar nemesség itt készül az utolsó inszurrekcióra a világverő Napoleon ellen, a szabadságharc alatt az osztrák és magyar fővezérek sakkhúzásaiban forduló-bástya, s maga a későbbi király, Ferenc József is itt esik át a tűzkeresztségen, mint fiatal hadnagy, a szabadságharc egyik legvéresebb csatájában. S míg a város ilyen történelmi szerephez jutott, falai tövén, a falakon belül mindig egészséges, dolgozó munka folyt, s Győr nem csak mint katonai, de mint polgári város is beírta nevét a magyar kultúrhistoriába. Ipara és kereskedelme a történelmi századokban is eleven volt, iparosai és kereskedői nyikorgó szekereken szállították az árut Bécsbe és Budára, fel Lőcsére vagy a dunai vontató-hajókon a Balkán felé. S bár a város kétszer is leégett két nagy tűzvész következtében, mindig talpra állt, agyózelmes polgári és katonai öntudat mindig felemelte, s Mária Terézia bizonyára ezt az öntudatot akarta megjutalmazni, mikor 1743-ban a szabad királyi városok sorába emelte Győrt.

A város ma is azt a történelmi hivatást tölti be, mint régen. A püspökség, amely régen is iskolákat, jóléti intézményeket, könyv-

tárakat, templomokat emelt, a modern Győrt is hasonló szellemben őrzi a magyar katolicizmus egyik fontos állomásaként, Fetszer Antal jelenlegi és az előd, Széchenyi Miklós gróf püspök munkássága révén. Vizi-útjai, országútjai valamint a Grác—Szombathely—Budapest, a Bécs—Budapest—Konstantinápoly és a Bécs—Sopron—Budapest vasútvonalak által az ország olyan fontos közlekedési gócpontja, hogy vezet a vidéki városok között s egyedül csak Szolnok és Hatvan állítható ebből a szempontból melléje. Nyolc kerületét 52,000 lakja, a legnagyobb társadalmi és felekezeti békében élve, Németh Károly főispán és az újonnan megválasztott polgármester vezetésével. A polgárság mellett igen nagy a munkás-társadalom is a városban, mert Budapest után Győrnek van a legnagyobb ipara az országban, hiszen 56 gyártelep kéményei eregetik a füstöt a város területén az ég felé. Az ősrégi győri ipar fellendítését szolgálja az az iparsatorna is, amely a gyárváros-rész mellett halad el és ömlik a Kis-Dunába, eleven ér-csatornaként ölelve át a munka negyedét.

A nagyipar és a sok gyártelep mellett Győr ékessége az a sok középület is, amely a «kék Dunántúl» egyik legnagyobb városává avatja Budapest nyugati kapuját. Első sorban kell említeni a Püspökvárat és a székesegyházat, a pompás városházát, a sok templomot és a hivatalos épületeket. Mert Győr az állami hivataloknak is vidéki központja. Elég csak az ítélőtáblát, a törvényéséket, az ügyvédi kamarát, a tankerületi főigazgatóságot, a tanfelügyelőséget, az iparfelügyelőséget, a fővámhivatalt, a pénzügyigazgatóságot, a gazdasági felügyelőséget, a különböző kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági kamarákat, a különböző ármentesítő

hivatalokat felsorolni, hogy el tudjuk képzelni, mennyi sok és szép középülete van a városnak. Gondoljunk ezenkívül a különböző vármegyei és városi épületekre, a szép városi közközházra, a közbiztonsági hidra és a tűzoltóság épületeire. És legvégül, mint a multban, a jelenben is nagy szerep jut a város életében és szépítésében a katonaságnak. Győr békében is fontos katonai gócpont volt s ma a magyar honvédség egyik legnagyobb vidéki elosztó szerve, sok kaszárnyával és katonai épülettel.

Azt a képet, amelyet így, szinte a madártávlatok elmosódott körvonalaival akarunk adni Győről, nem fejezhetnők be stílusosabban, mint Budapest nyugati kapujának kulturális rajzával. Régi igazság, hogy a nagy gazdagsággal, iparral és kereskedelemmel együtt jár a kulturális felvirágzás is, különösen akkor, ha az eleven materiális élet fölött ott lebeg a lelkiesség történelmi szelleme is. Az ősi püspöki város már akkor is elvult jegyezve a kultúrával, amikor alapjait a püspökök és káptalanok munkája rakta le. Így lehet megérteni, hogy a városnak 20 elemi iskoláján kívül teológiai főiskolája, 3 középiskolája, 2 kereskedelmi iskolája, 5 polgári iskolája, 1 tanító-nő- és egy tanítóképzője, 2 szakiskolája, több népművelési tanfolyama és szabadegyeteme is van. Két helyi napilap diktálja az eleven élet tempóját. Az írókat a Kisfaludy-kör tömöríti, a képzőművészek szintén társulatban csoportosulnak, a zenei élet magas színvonalát a Győri Enek- és Zeneegylet őrzi közel 100 éves multtal, két könyvtára közel 70.000 kötettel rendelkezik, s a bencések gimnáziuma pedig ritka szép múzeumot rejt magában. A város színháza, amely a legrégebbi vidéki kőszínház, nemsokára 100 esztendő lesz, s ez az egyetlen, záró megjegyzésünk is igazolja ama beszámoló kezdő megállapításunkat, hogy az elkényeztetett Budapest mennyire nem ismeri a magyar provinciák igaz értékeit.

Csillárok részletre

előleg nélkül, olosón, havi 10—20 pengő törlesztésre, készpénz **Uránia szaküzlet** Rókk Szilárd-utca 18. árban az iskolával szemben.